

Het Zondagochtend Concert

26 april 2026 - Grote Zaal - 11.00 uur

Steun ons

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open.
U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

3 mei - Kleine Zaal

Trio Milstein Tavenier Viersen speelt Schubert en Mozart

10 mei - Grote Zaal

Familieconcert op Moederdag: Moeder de Gans (6+)

24 mei - Grote Zaal

Dromen van Shakespeare:

Mendelssohns *A Midsummer Night's Dream*

31 mei - Grote Zaal

Spaanse vioolochtend met Leticia Moreno

6 sep - Grote Zaal

Noa Wildschut in Saint-Saëns' *Vioolconcert nr. 3*
& Andrew Grams dirigeert *Carmen*

De kaartverkoop voor het seizoen 2026-2027 is van start!
Kijk en bestel op concertgebouw.nl/zondag.

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw concertbeleving op social media! #concertgebouw

Orkest Phion

Kerem Hasan, dirigent

Maria Milstein, viool

Leonard Bernstein West Side Story Suite (1957)
1918-1990 (arr. Paul Bateman; 2019)

Prologue

Maria

Tonight

Scherzo

Mambo

Cool

Somewhere

Edward Elgar

1857-1934

Enigma-varianties, op. 36 (1898-99)

Introductie

Variatie 1: C.A.E.

Variatie 2: H.D.S.-P.

Variatie 3: R.B.T.

Variatie 4: W.N.B.

Variatie 5: R.P.A.

Variatie 6: Ysobel

Variatie 7: Troyte

Variatie 8: W.N.

Variatie 9: Nimrod

Variatie 10: Dorabella

Variatie 11: G.R.S.

Variatie 12: B.G.N.

*Variatie 13: ****

Variatie 14: E.D.U.

Het Zondagochtend Concert wordt
elke week door AVROTROS rechtstreeks
uitgezonden op NPO Klassiek.

Er gingen een paar decennia overheen voordat de versie voor viool en strijkorkest van Leonard Bernsteins *West Side Story* ontstond. Het begon in de jaren vijftig van de vorige eeuw met de musical. In deze moderne interpretatie van Shakespeares *Romeo en Julia* staan in New York immigranten uit Puerto Rico tegenover jongeren van Europese afkomst. Tony en Maria vormen een geheim liefdeskoppel. Het idee voor deze moderne bewerking kwam van Jerome Robbins, die ook de choreografie verzorgde. Het succes was groot, maar met tien Academy Awards was de film in de jaren zestig pas echt een kaskraker. Zo'n dertig jaar later – Bernstein was inmiddels overleden – vroeg het New York City Ballet aan Robbins of hij een ballet wilde maken van verschillende fragmenten uit de musical. Van deze balletmuziek maakte de Britse componist Paul Bateman vervolgens in 2019 een versie voor viool en strijkorkest. Violist Maria Milstein speelt hierin de solopartij. Sinds het winnen van de Nederlandse Muziekprijs is zij niet meer weg te denken van de grote podia. Als solist, kamermusicus in het Van Baerle Trio en docent aan het Conservatorium van Amsterdam verwierf zij een vooraanstaande plaats in het Nederlandse muziekleven. Ook dirigent

Kerem Hasan, die Orkest Phion in dit concert leidt, is in Amsterdam geen onbekende: als invaller voor Bernard Haitink stond hij ooit voor het Koninklijk Concertgebouworkest. Het was het begin van zijn bloeiende carrière. De Brits-Cypriotische dirigent is tegenwoordig vaste gastdirigent van het Noord Nederlands Orkest.

Emotie

Bij deze topmusici is de muziek van Bernstein in goede handen. Gezamenlijk voeren ze de suite uit, die bestaat uit een proloog en zes delen, waaronder 'Cool' en 'Somewhere'. In de musical is 'Cool' bekend vanwege het vingerknipgebaar, waarna de territoriumstrijd tussen de twee groepen losbrandt. In 'Somewhere' uiten Tony en Maria de hoop dat hun liefde ooit zal worden geaccepteerd. Ook zonder de zang en dans is de emotie in deze delen voelbaar.

Elgars vrienden

In een van zijn vele sombere buien ging Edward Elgar na een lange dag pianoles geven achter de piano zitten. Zonder plan of bladmuziek improviseerde hij wat. Zijn vrouw hoorde het vanuit de keuken. Zij vond de melodie die Elgar uit de piano toverde zo mooi dat ze hem aanspoorde er een compositie van te

maken. En zo geschiedde: er ontstonden veertien variaties op de melodie, opgedragen aan 'mijn vrienden die in het stuk worden geschetst', aldus Elgar. Iedere variatie gaat over een vriend of kennis van de componist. Met enige fantasie is in het thema zelf de naam van de componist te horen: op de eerste vier noten passen de lettergrepen van Edward Elgar. De eerste variatie, die zonder onderbreking op het thema volgt, schreef Elgar voor zijn vrouw Caroline Alice. Daarin klinkt de melodie die zij altijd floot wanneer haar man thuiskwam. De zevende variatie gaat over zijn vriend Arthur Troyte Griffith, met wie hij eens in een onweersbui terecht kwam. Het onweer is duidelijk te horen in de pauken. De negende variatie, 'Nimrod', toont Elgar op zijn best. De naam van deze mythologische jager verwijst naar zijn vriend en uitgever August Jaeger. In de daaropvolgende variatie is het gestotter van zijn goede vriendin Dora Penny te horen in de houtblazers. Elgar noemde de veertiende en laatste variatie 'Edu', het koosnaampje dat zijn vrouw hem gaf: een verwijzing naar het begin van zijn voornaam, maar dan op zijn Duits uitgesproken. In deze variatie klinkt volgens de componist 'een man die iets van zichzelf heeft gemaakt', en in het

stuk als geheel 'het gevoel van eenzaamheid waaraan iedere kunstenaar ten prooi valt'.

Enigma

En dan is er nog het mysterie, het 'enigma'. Elgar hield van puzzels en raadsels en zei: 'Door het hele stuk gaat een groter thema, maar dat wordt niet gespeeld, ik heb alleen hints naar deze melodie geschreven.'

Welke melodie Elgar in het stuk heeft verborgen, heeft hij nooit gezegd. Er zijn talloze mogelijke oplossingen bedacht, maar zeker weten zullen we het nooit. Maar eigenlijk gaat het stuk daar ook niet over. Waar het wel over gaat? Over Elgar, zijn vrienden en vooral over zijn emoties in alle verschillende variaties.

Bart de Graaf